

Hoge Raad voor de Werkgelegenheid

Verslag 2010

Jan SMETS
Ondervoorzitter

---

25 juni 2010

I. Recente ontwikkelingen op en structurele indicatoren van de arbeidsmarkt

Recente ontwikkelingen

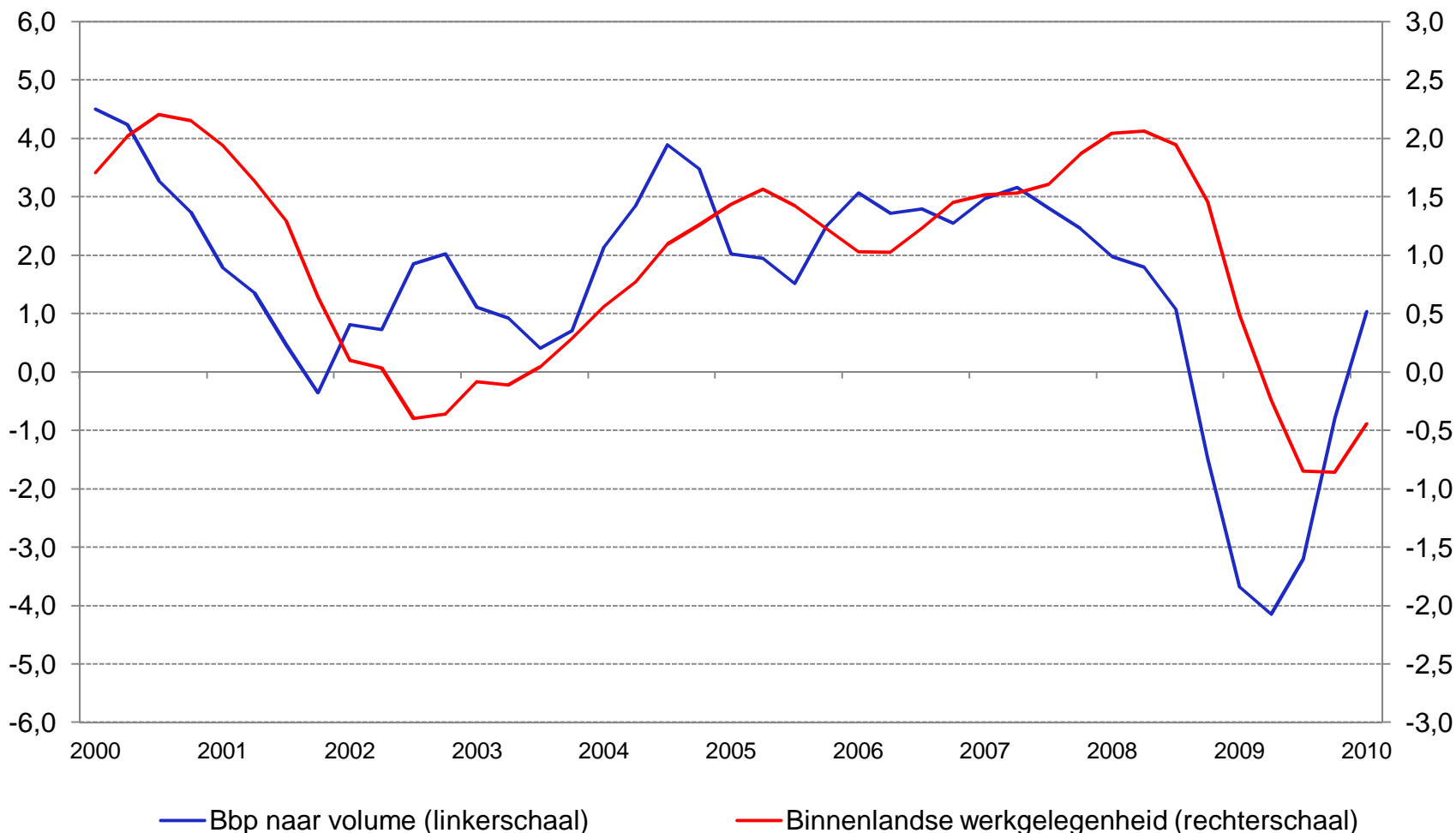
Structurele indicatoren

Aanbevelingen

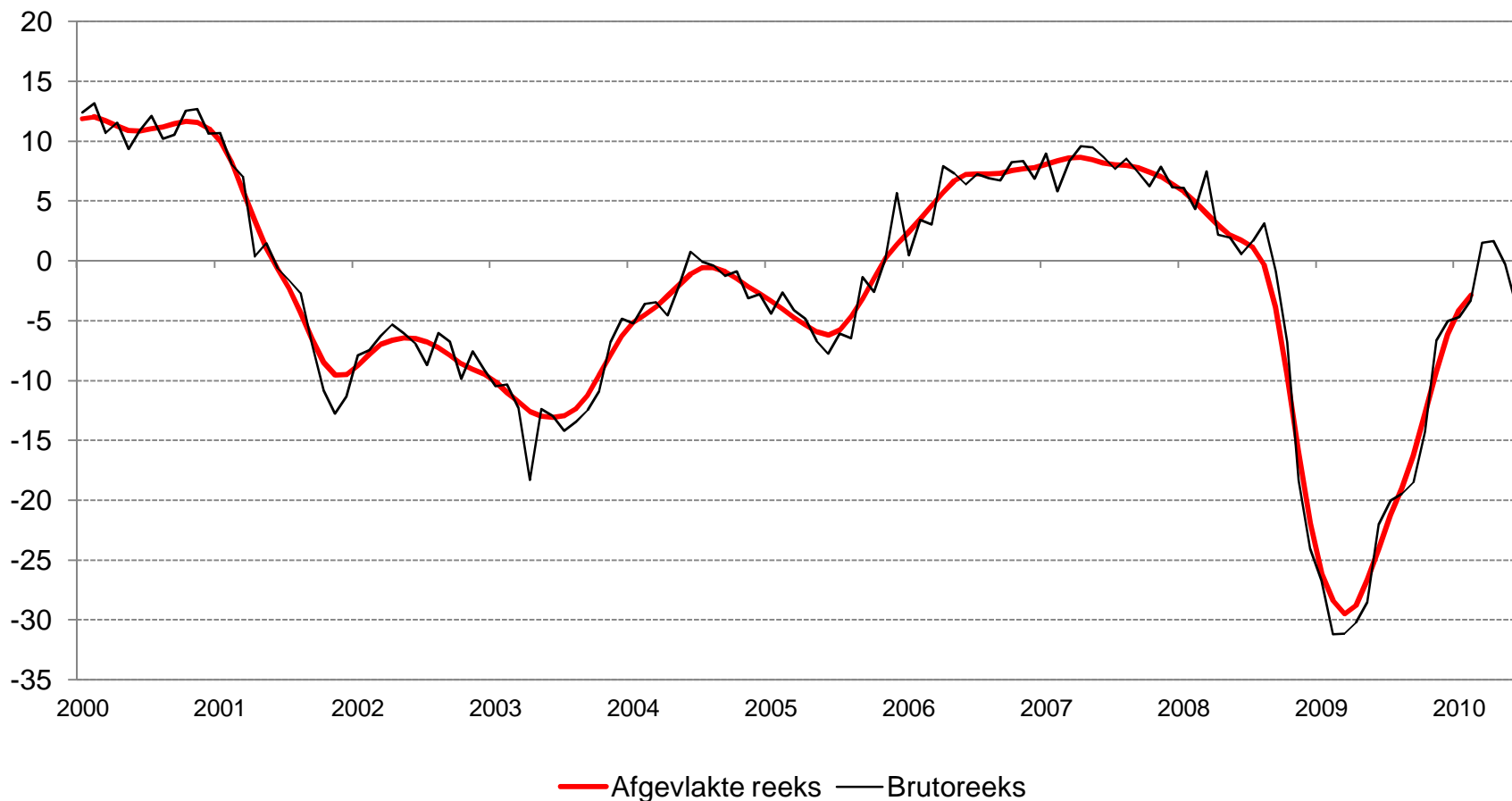
Recent verloop van de activiteit en de werkgelegenheid

(voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde kwartaalgegevens, veranderingspercentages op jaarbasis)

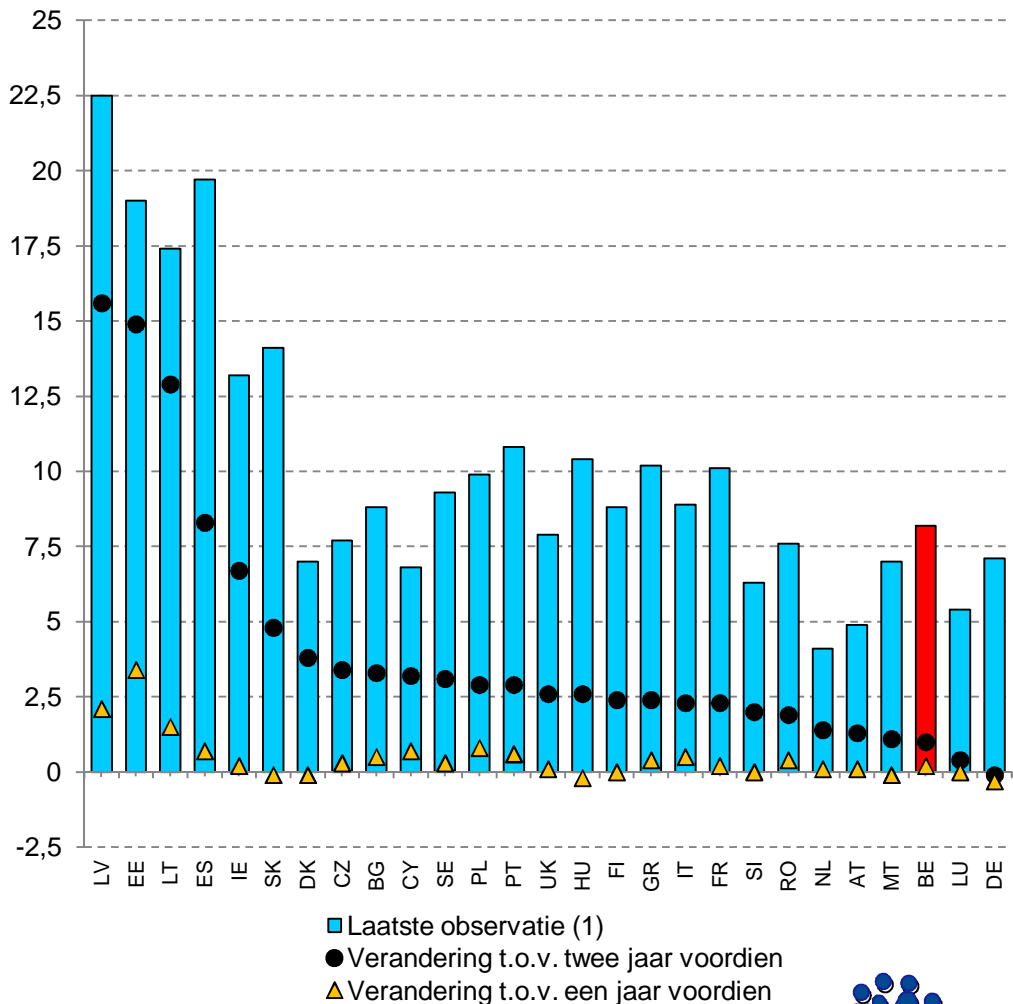
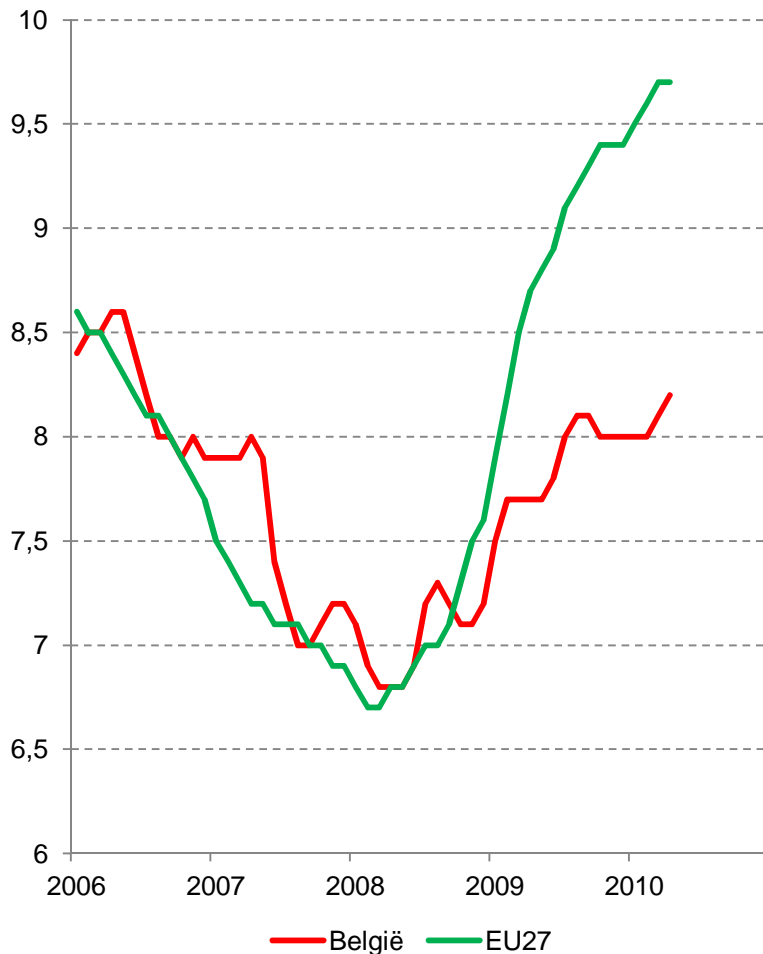
Conjunctuurenquêtes bij de ondernemingen: werkgelegenheidsvooruitzichten

(gewogen gemiddelde van de saldi van de antwoorden, seizoengezuiverde gegevens)

Geharmoniseerde werkloosheidsgraad in België en in de EU

(personen van 15 jaar en ouder, procenten van de beroepsbevolking, seizoengezuiverde gegevens)

Bron: EC.

(1) April 2010, behalve voor Estland en Litouwen (maart 2010), het Verenigd Koninkrijk (februari 2010), Griekenland en Roemenië (december 2009).

Aanbod van en vraag naar arbeid

(jaargemiddelden, tenzij anders vermeld)

Jaar-op-jaarveranderingen in duizenden personen, voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens

	2007	2008	2009	2010r	2011r
Beroepsbevolking	+19,0	+56,7	+34,1	+25,0	+36,3
Nationale werkgelegenheid	+72,1	+82,5	-16,4	-14,6	-1,3
<i>p.m. Verandering in de loop van het jaar¹</i>	<i>+80,9</i>	<i>+64,2</i>	<i>-38,5</i>	<i>-12,9</i>	<i>+8,2</i>
Loontrekkenden in conjunctuurgevoelige bedrijfstakken ²	+49,0	+48,7	-44,7	-35,2	-23,1
Niet-werkende werkzoekenden	-53,1	-25,7	+50,4	+39,6	+37,6
<i>p.m. Verandering in de loop van het jaar¹</i>	<i>-49,8</i>	<i>-4,9</i>	<i>+59,6</i>	<i>+42,7</i>	<i>+24,5</i>

Procenten, niet voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens

	2007	2008	2009	2010r	2011r
Geharmoniseerde activiteitsgraad ³	67,1	67,1	66,9	67,0	67,1
Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad ³	62,0	62,4	61,6	61,1	60,8
<i>p.m. Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad (EU2020)⁴</i>	<i>67,7</i>	<i>68,0</i>	<i>67,1</i>	<i>66,6</i>	<i>66,3</i>
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad ⁵	7,5	7,0	8,0	8,3	8,8

Bronnen: ADSEI, INR, RVA, NBB.

¹ Verschil tussen het vierde kwartaal van het betreffende jaar en het vierde kwartaal van het voorgaande jaar.

² Landbouw, industrie, bouwnijverheid, handel en horeca, vervoer en communicatie, financiële diensten, vastgoed en diensten aan ondernemingen, met uitzondering van dienstenechecbanen.

³ Procenten van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar).

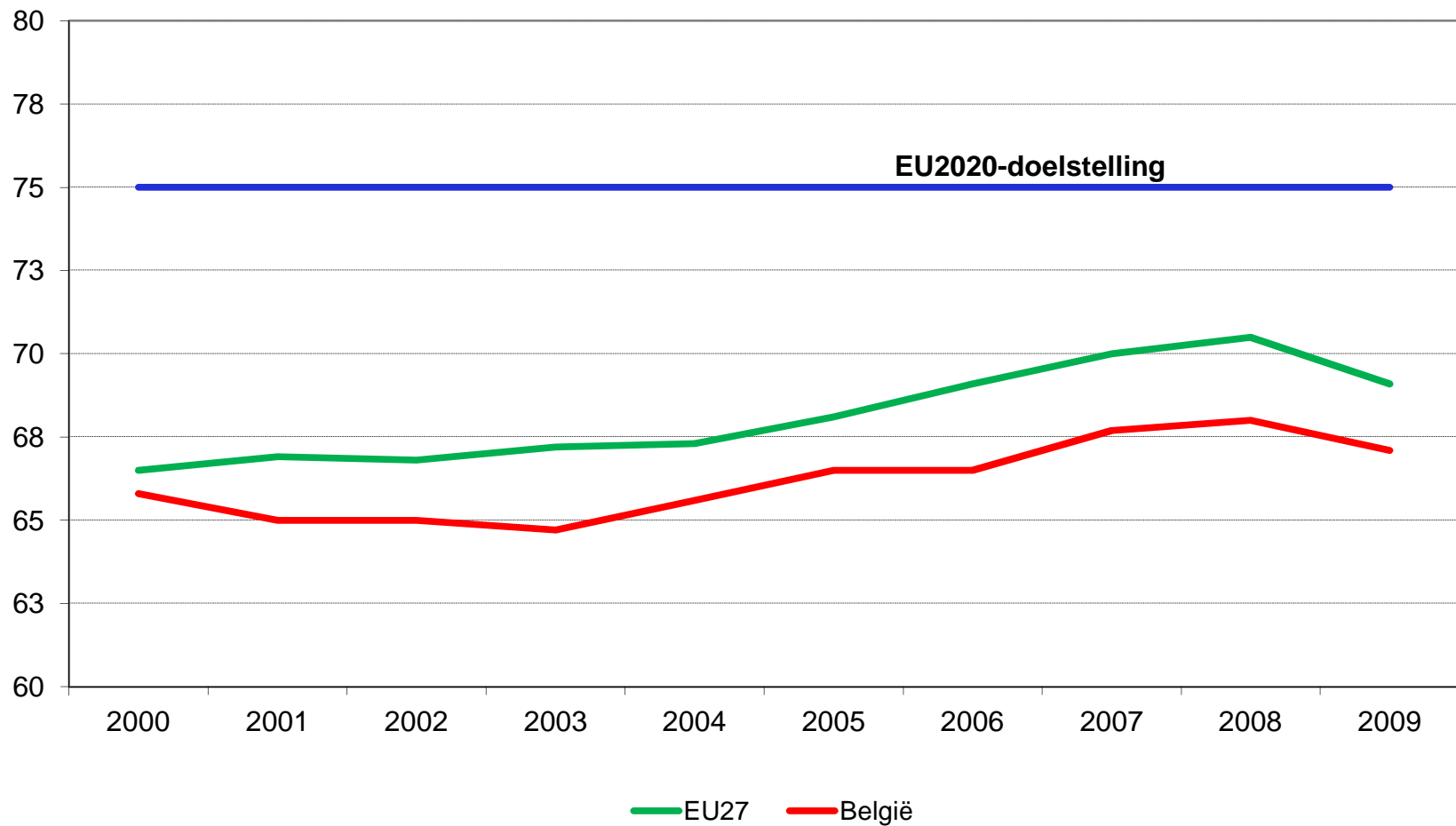
⁴ Procenten van de bevolking van 20 tot 64 jaar.

⁵ Procenten van de beroepsbevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar).

Werkgelegenheidsgraad in België en in de EU

(in procenten van de bevolking van 20 tot 64 jaar)

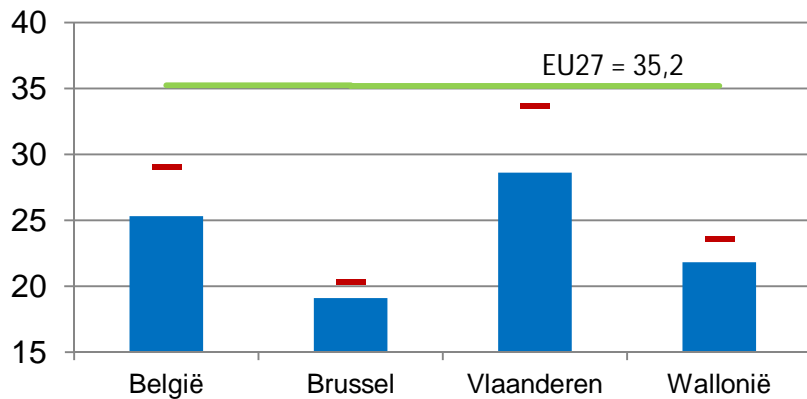
Bron: EC .

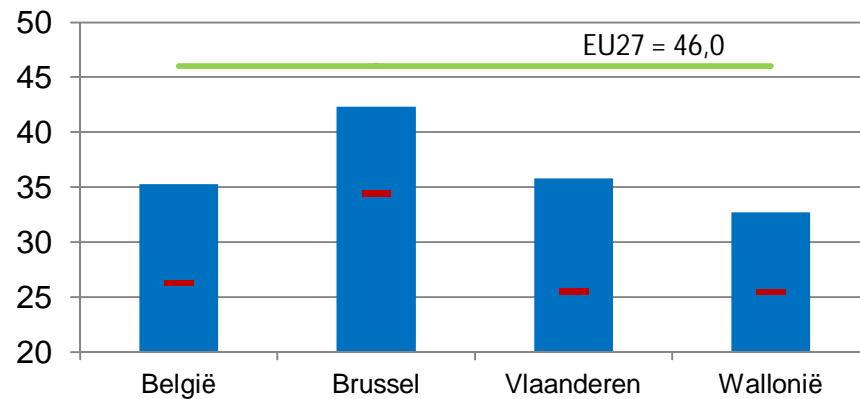
Werkgelegenheidsgraad bij kansengroepen

(procenten van de overeenstemmende bevolking op arbeidsleeftijd)

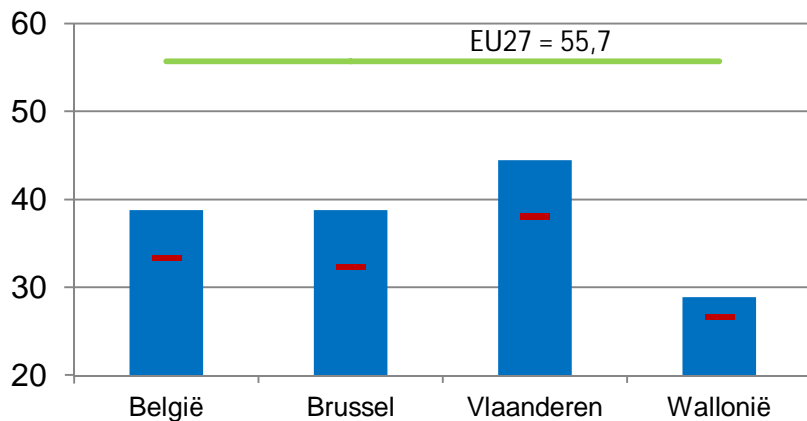
Personen tussen 15 en 24 jaar

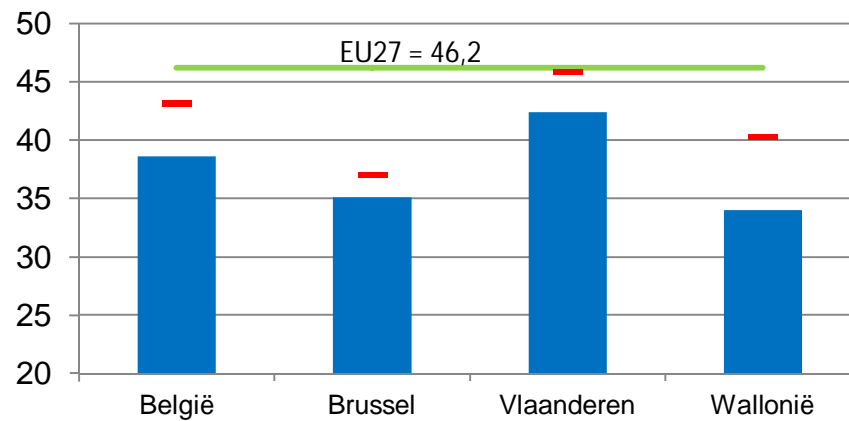
Personen tussen 55 en 64 jaar

Niet-Europese allochtonen

Laaggeschoolden

■ 2009

— 2000

— EU27

Bron: EC.

Basisopleiding

	Jongeren die voortijdig de school verlieten ¹		Jongeren met een diploma hoger secundair onderwijs ²	
	2000	2009	2000	2009
Brussel	20,7	15,6	75,4	74,8
Vlaanderen	11,6	8,6	83,7	87,4
Wallonië	15,0	13,8	78,7	79,5
België	13,8	11,1	81,2	83,3
EU	17,6	14,9 ³	76,9	78,5 ³
EU-doelstelling	10,0⁴		85,0⁵	

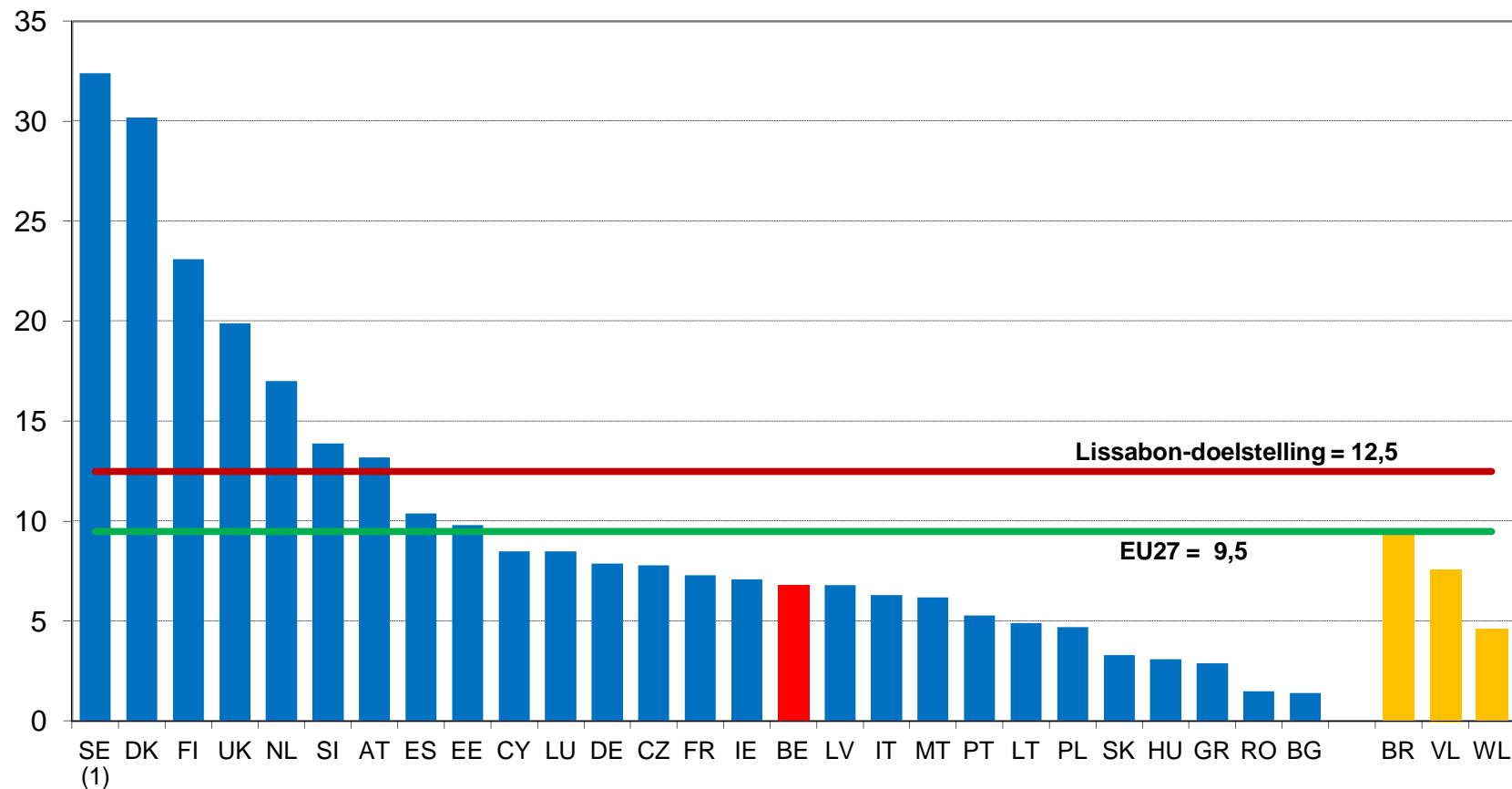
Bronnen: ADSEI, EC.

- ¹ Procenten van de bevolking tussen 18 en 24 jaar.
- ² Procenten van de bevolking tussen 20 en 24 jaar.
- ³ Gegevens m.b.t. het jaar 2008.
- ⁴ Lissabon en EU2020.
- ⁵ Lissabon.

Permanente vorming in 2008

(bevolking van 25 tot 64 jaar die tijdens de referentiemaand deelgenomen heeft aan opleiding of onderwijs, in procenten van de overeenstemmende bevolking)

Bron: EC.
(1) Gegevens m.b.t. het jaar 2007.

Aanbevelingen

- inspelen op internationaal herstel met vrijwaring van concurrentiekracht

- vermijden dat conjuncturele werkloosheid structureel wordt
  - opvolgings- en activeringsbeleid aanpassen met bijzondere aandacht voor diegenen die het verst van de arbeidsmarkt staan
  - tijdelijke werkloosheid "activeren" (opleidingsplicht)

- na de crisis meer dan ooit, naast begrotingsstrategie (terugkeer naar evenwicht), groei- en werkgelegenheidsstrategie uitstippelen (cf. EU2020), o.m. gericht op hogere werkgelegenheidsgraad
  - arbeidsaanbod kwalitatief verbeteren : ongekwalificeerde schooluitstroom beperken, meer life long learning
  - arbeidsaanbod kwantitatief versterken, met bijzondere aandacht voor kansengroepen : jongeren, ouderen, niet-Europese allochtonen, enz.

II. Groene banen

Context

Definitie van groene banen

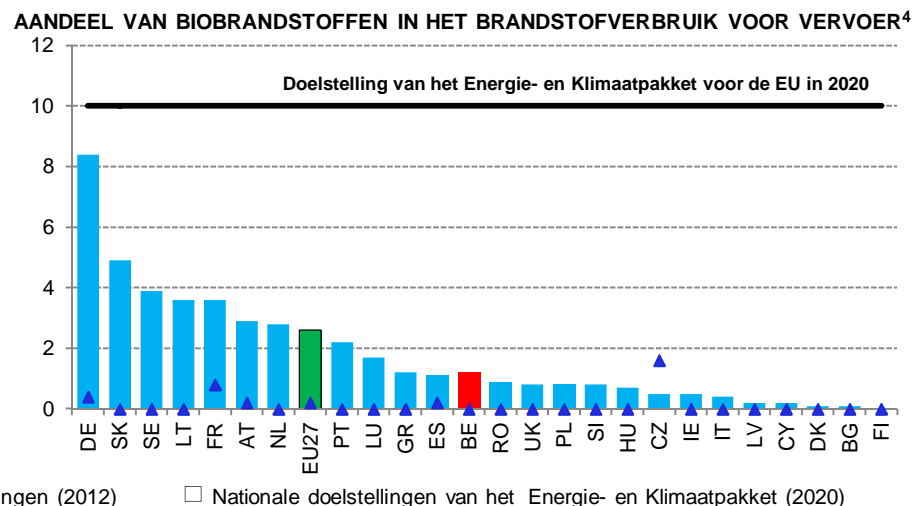
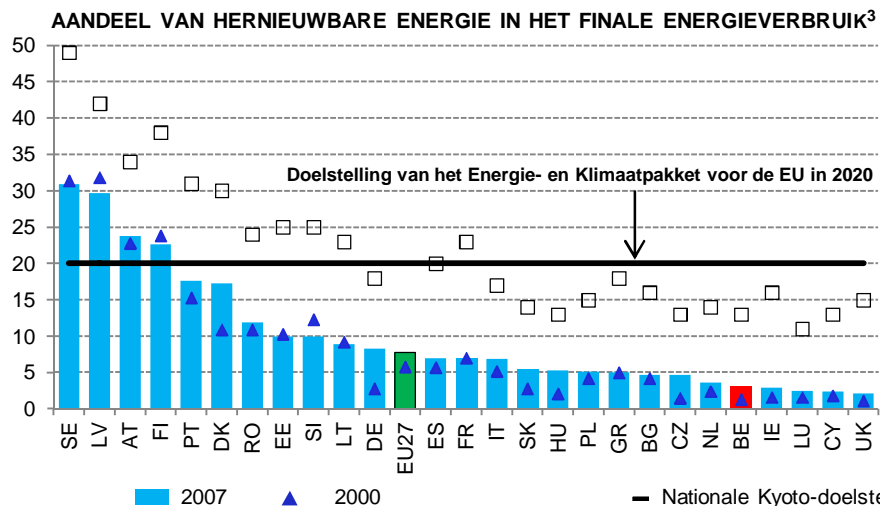
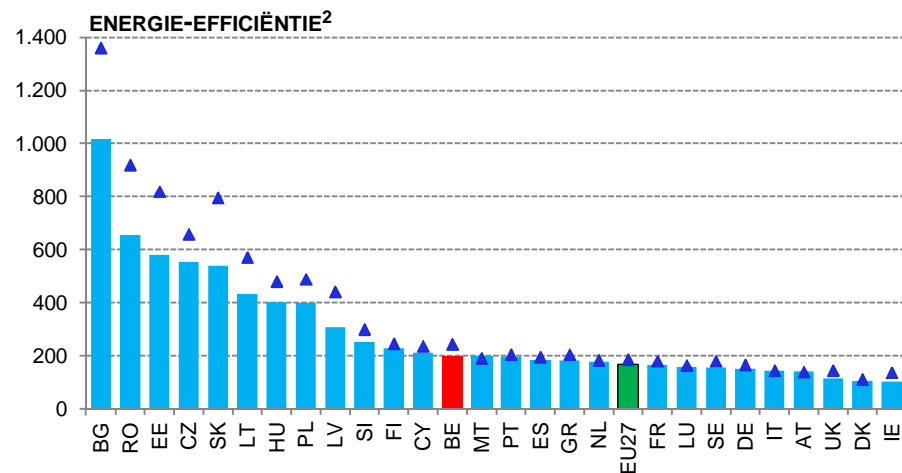
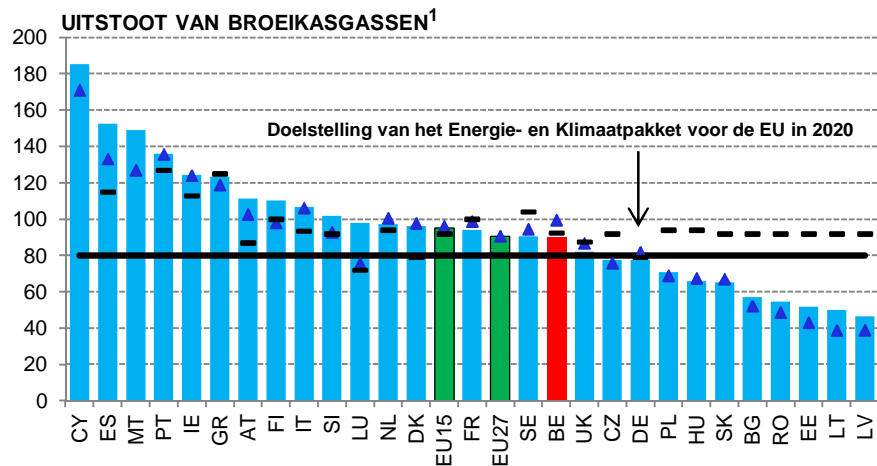
Industriële verandering en overgang naar een groene economie

Opleiding en vaardigheden

Aanbevelingen

Doelstellingen van het Energie- en Klimaatpakket en situatie in de lidstaten van de EU

Bron: EC.

¹ Indexcijfers waarbij het referentiejaar gelijk wordt gesteld aan 100 (dit referentiejaar kan verschillen naargelang het broeikasgas en het land); gegevens in CO₂-equivalenten. Malta en Cyprus kregen geen individuele doelstelling in het kader van het Kyoto-protocol.

² Bruto binnenlands energieverbruik gedeeld door het bbp naar volume; kilogram petroleumequivalent per duizend euro.

³ Procenten; geen gegevens voor Malta.

⁴ Procenten; geen gegevens voor Malta en Estland.

Ramingen van het aantal groene banen

Ruim concept¹: benadering via de inhoud van de banen

- Meer dan 26 miljoen directe groene banen in de wereld (UNEP, 2008)
- 5 miljoen directe en indirecte groene banen in de EU (WWF, 2009)

Beperkt concept²: benadering via de activiteit waarin gewerkt wordt

Werkgelegenheid in de milieu-industrie

(in duizenden VTE)	Ecotec (2002)	E&Y (2006)	GHK (2007)	Ecorys (2009)		
Gebied	EU15	EU25	EU27	EU27		
Referentiejaar	1999	2004	2000	2004	2006	2008
Directe banen	2.086	2.445	2.364	2.754	3.057	3.441
<i>p.m. directe banen in procenten van de totale werkgelegenheid</i>		1,4	1,3	1,5	1,6	1,7
Indirecte banen	582	507	1.320	n.b.	n.b.	n.b.

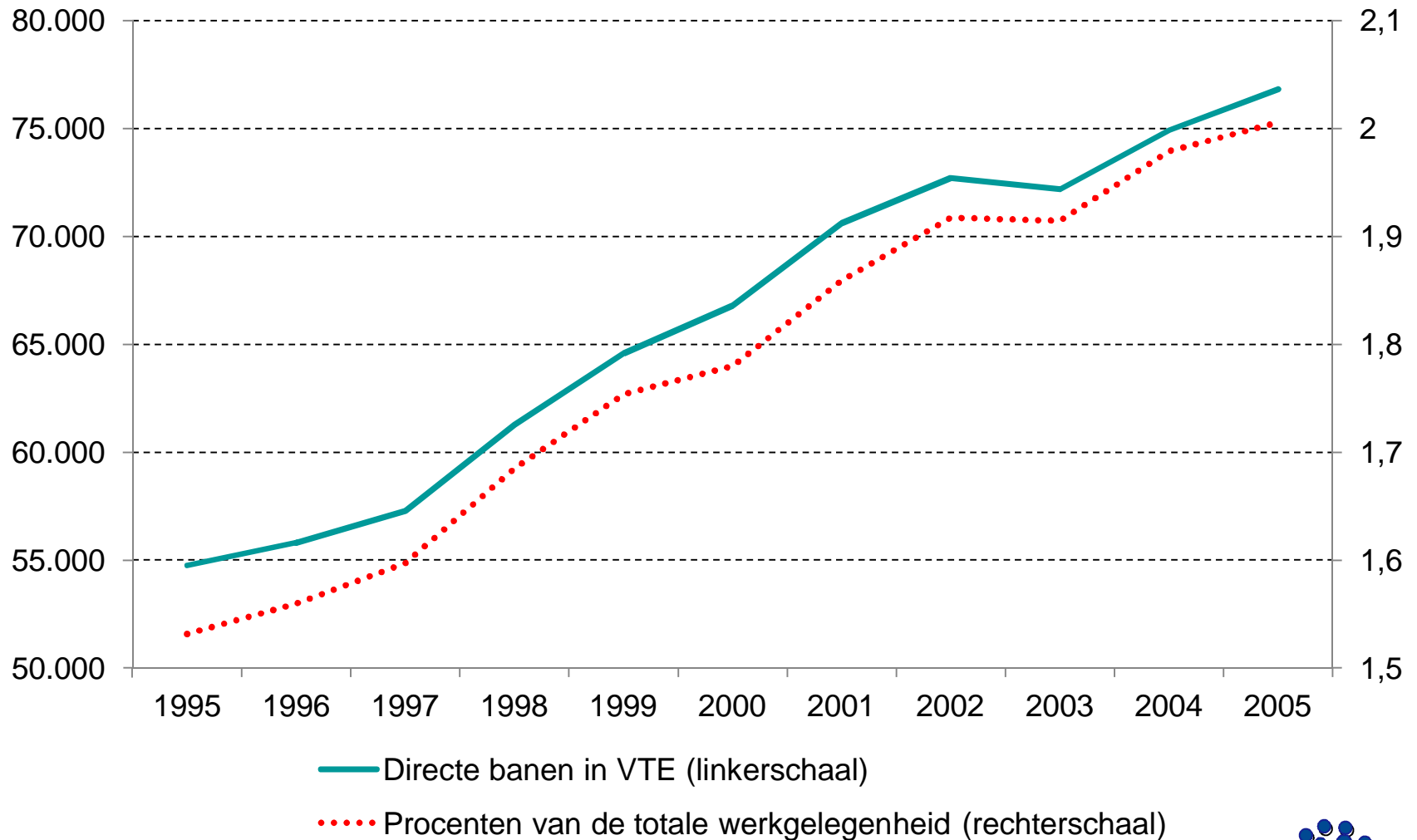
Bronnen: Ecorys, Ecotec, Ernst & Young, GHK.

¹ Banen die bijdragen tot de vrijwaring of het herstel van de milieukwaliteit (UNEP, 2008).

² Banen in de milieu-industrie, die zorgt voor de productie van goederen en diensten waarmee inbreuken op het milieu kunnen worden gemeten, voorkomen, beperkt of rechtgezet (OESO/Eurostat, 1999).

Verloop van de werkgelegenheid in de milieu-industrie in België tussen 1995 en 2005

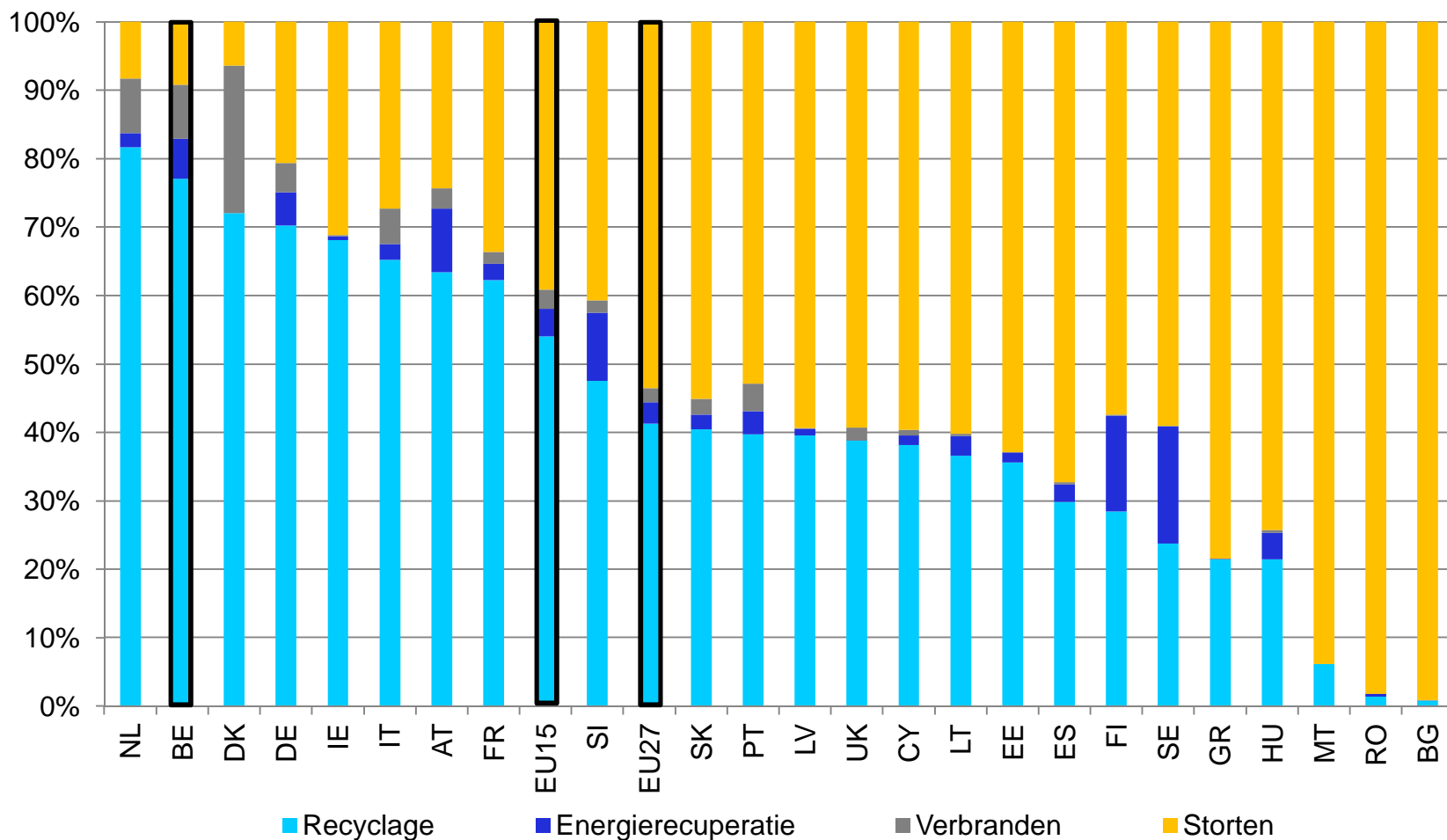

Bronnen: Janssen en Vandille (2009), Sissoko en Van den Cruyce (2009).

Afvalverwerking in België en de EU¹ in 2006

(procenten van het totaal)

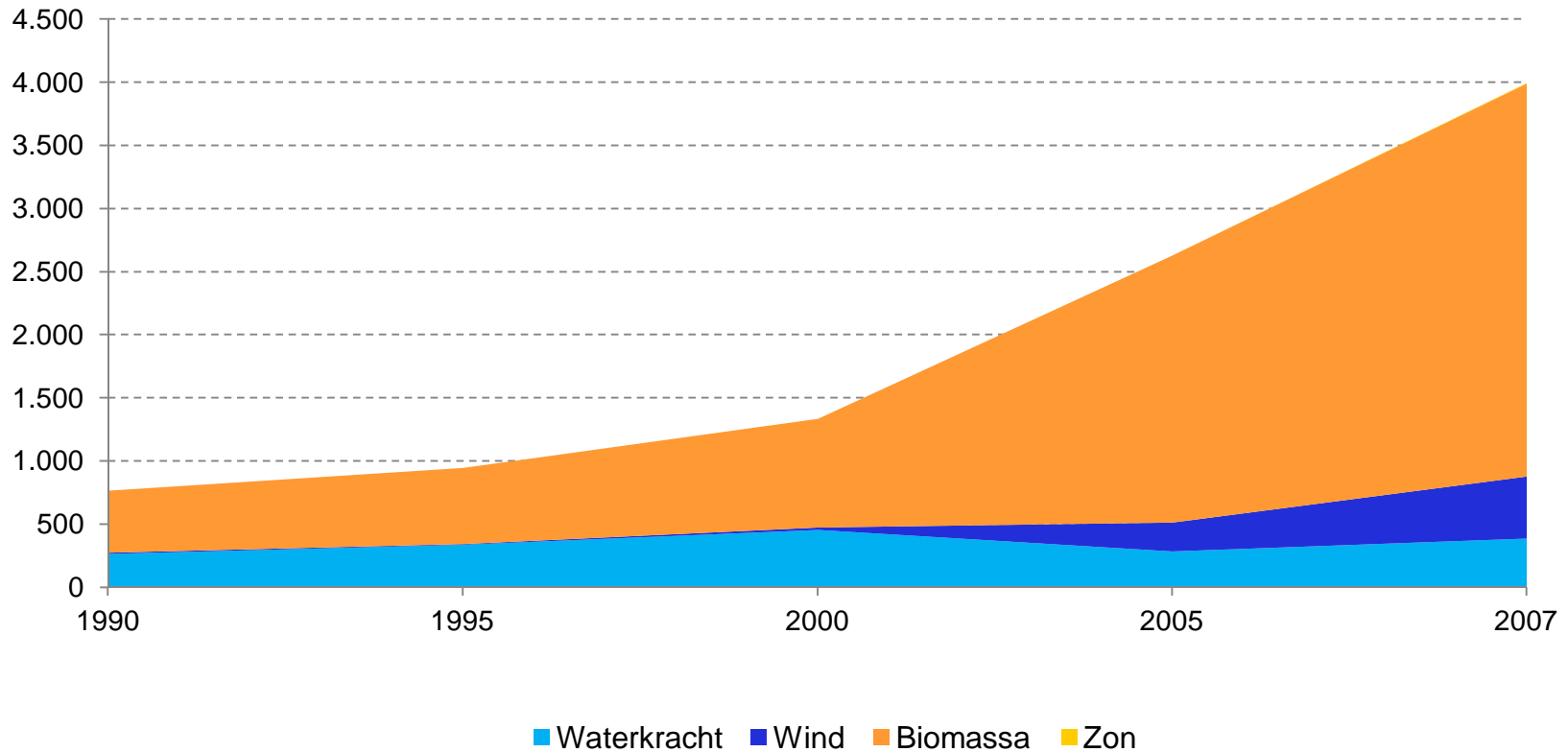
Bron: EC.

¹ Geen gegevens voor Luxemburg, Polen en Tsjechië. Ook de gemiddelden voor de EU15 en de EU zijn berekend exclusief deze landen.

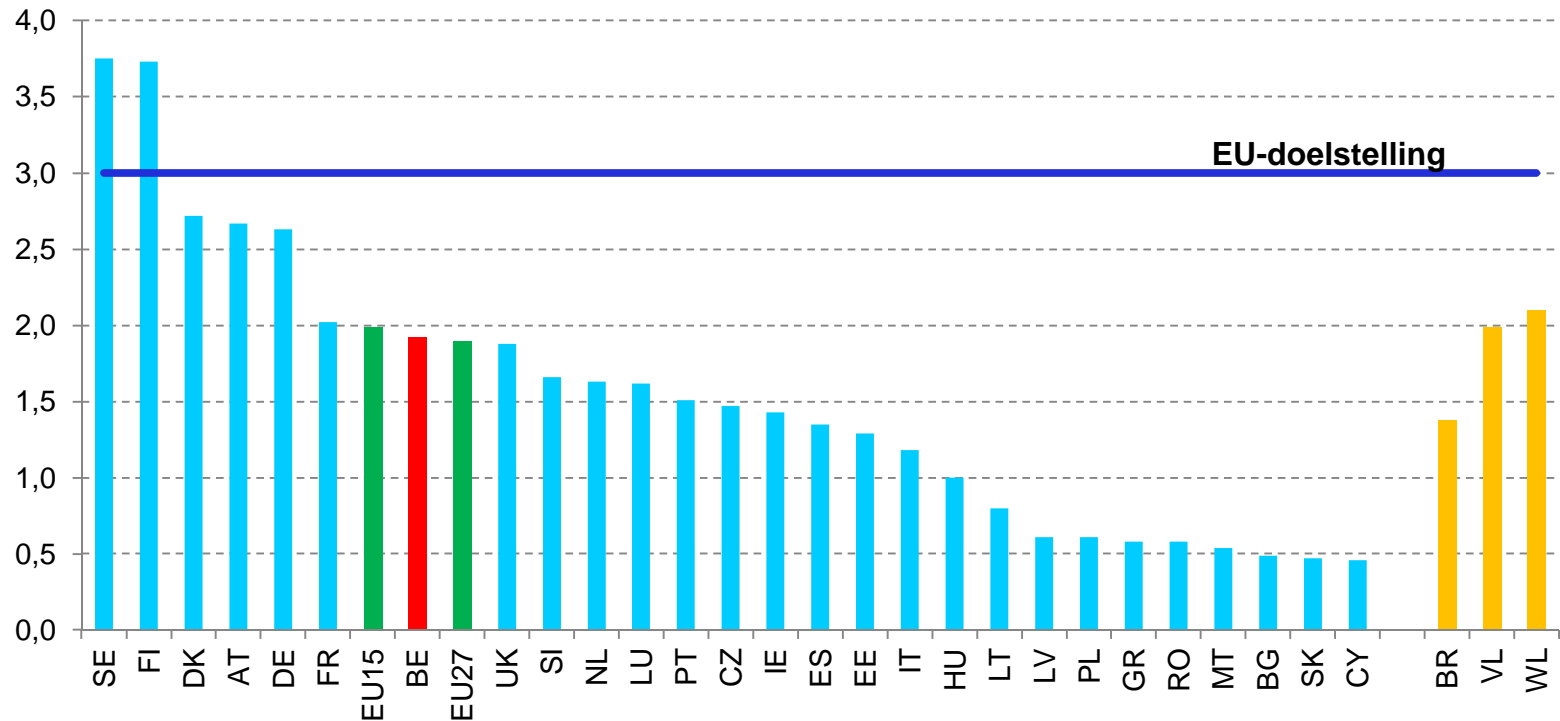

Productie van hernieuwbare elektriciteit in België (GWh)

Uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling in België en in de EU in 2008¹

(procenten bbp)

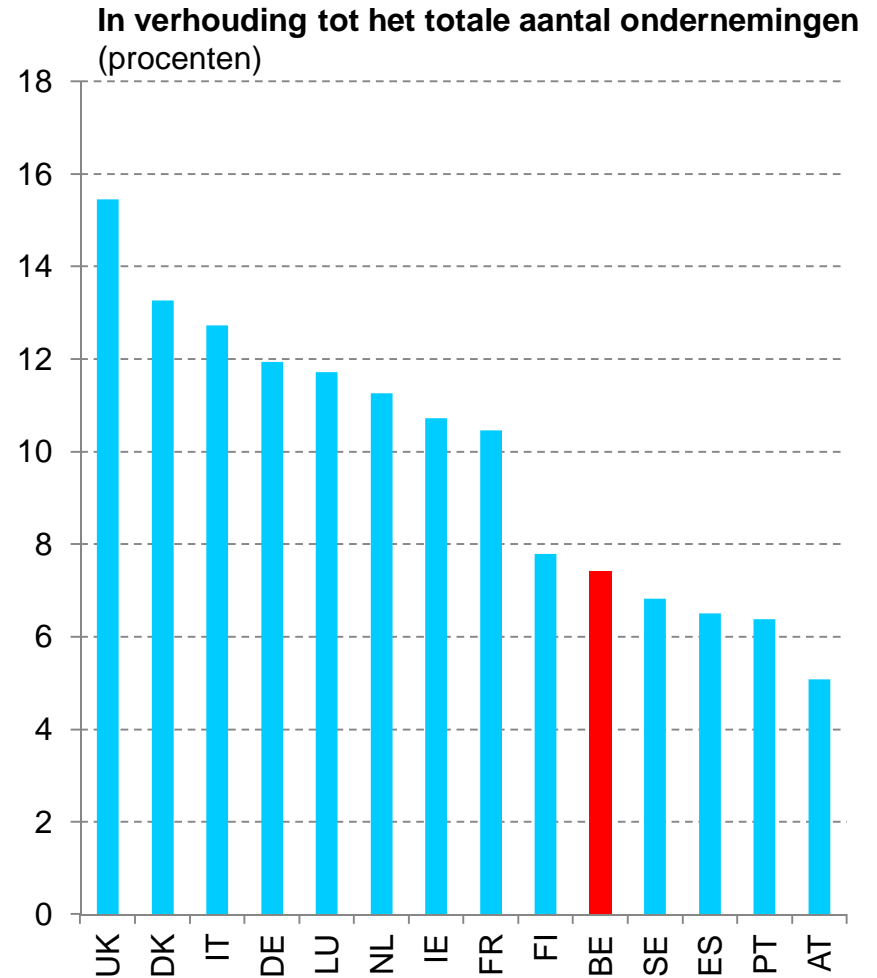
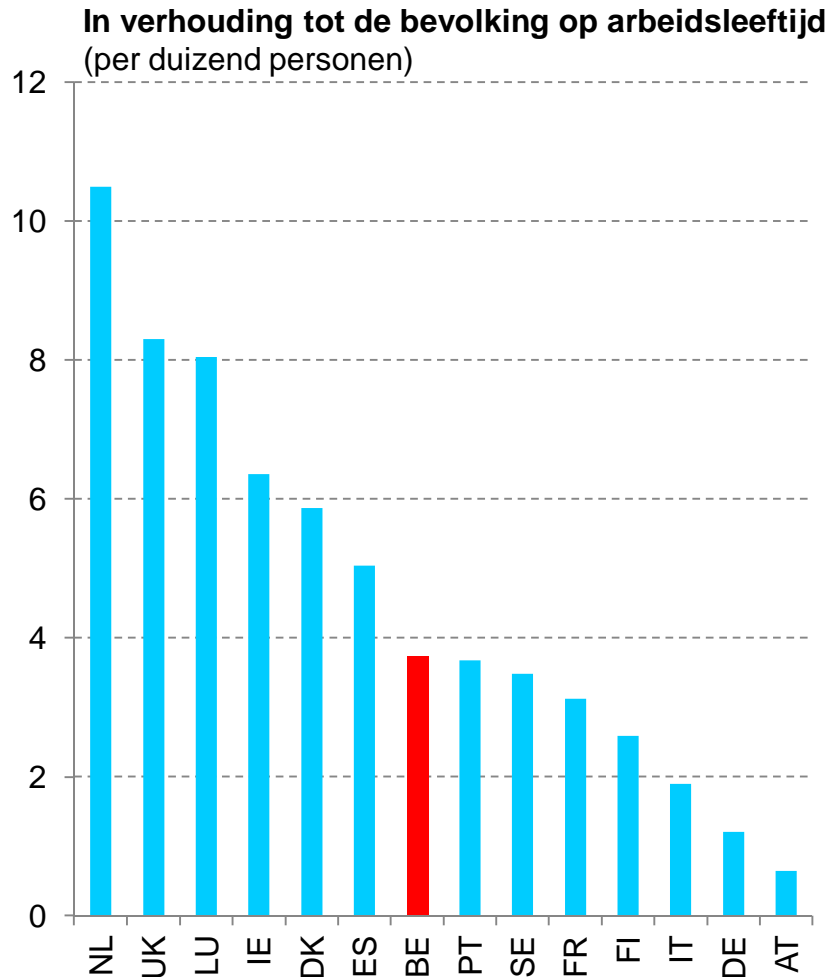

Bron: EC.

¹ Gegevens m.b.t. 2007 voor Griekenland en de gewesten.

Ondernemerschap in België en in de overige lidstaten van de EU15¹ in 2005²: aantal nieuw gecreëerde ondernemingen

Bron: Wereldbank.

¹ Geen gegevens beschikbaar voor Griekenland.

² Meest recente jaar waarvoor gegevens voorhanden zijn voor een voldoende aantal lidstaten van de EU15.

Vergelijking tussen de vergroening van de economie en de introductie van ICT

■ Gelijkenissen

- grote uitdaging én grote mogelijkheden voor economische activiteit
- impact op het professionele en het privé-leven
- niet-homogeen verspreidingstempo zonder "eindpunt"
- impact op werkgelegenheid moeilijk in te schatten
- bepaalde jobs verdwijnen, nieuwe functies ontstaan, maar vooral veranderingen van taakhoud (belang van onderwijs en opleiding)
- telewerk

■ Verschillen

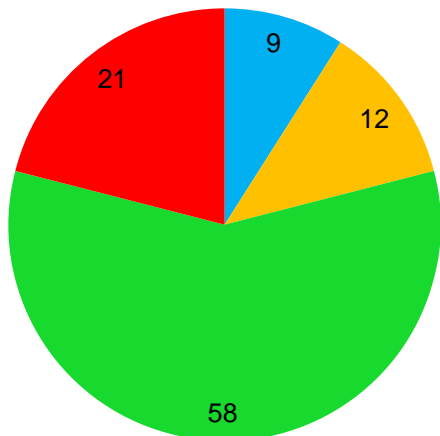
- reden waarom deze veranderingen plaatsvinden:
  - ✓ ICT: bij de individuele economische acteurs
  - ✓ vergroening van de economie: vanuit internationale collectieve noodzaak
- grotere tussenkomst van de overheid in de vergroening van de economie
- fundamentele veranderingen verwacht voor een beperkter aantal activiteiten

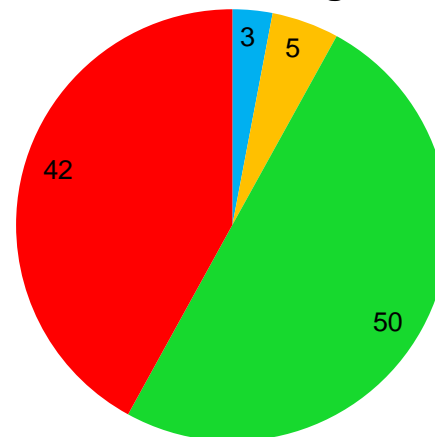
Opsplitsing van de werkgelegenheid in de groene activiteiten naar scholingsniveau, gemiddeld in vijf landen van de EU¹, in 2000

(in procenten van het overeenstemmende totaal)

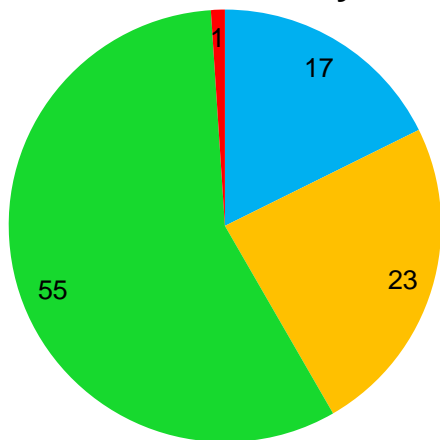
Eco-industrieën

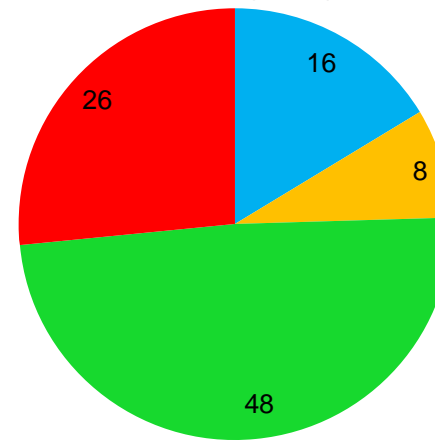
Afvalverwerking

Milieuconsultancy

p.m. Totale werkgelegenheid

■ Universiteit

■ Hoger secundair onderwijs

■ Hogeschool

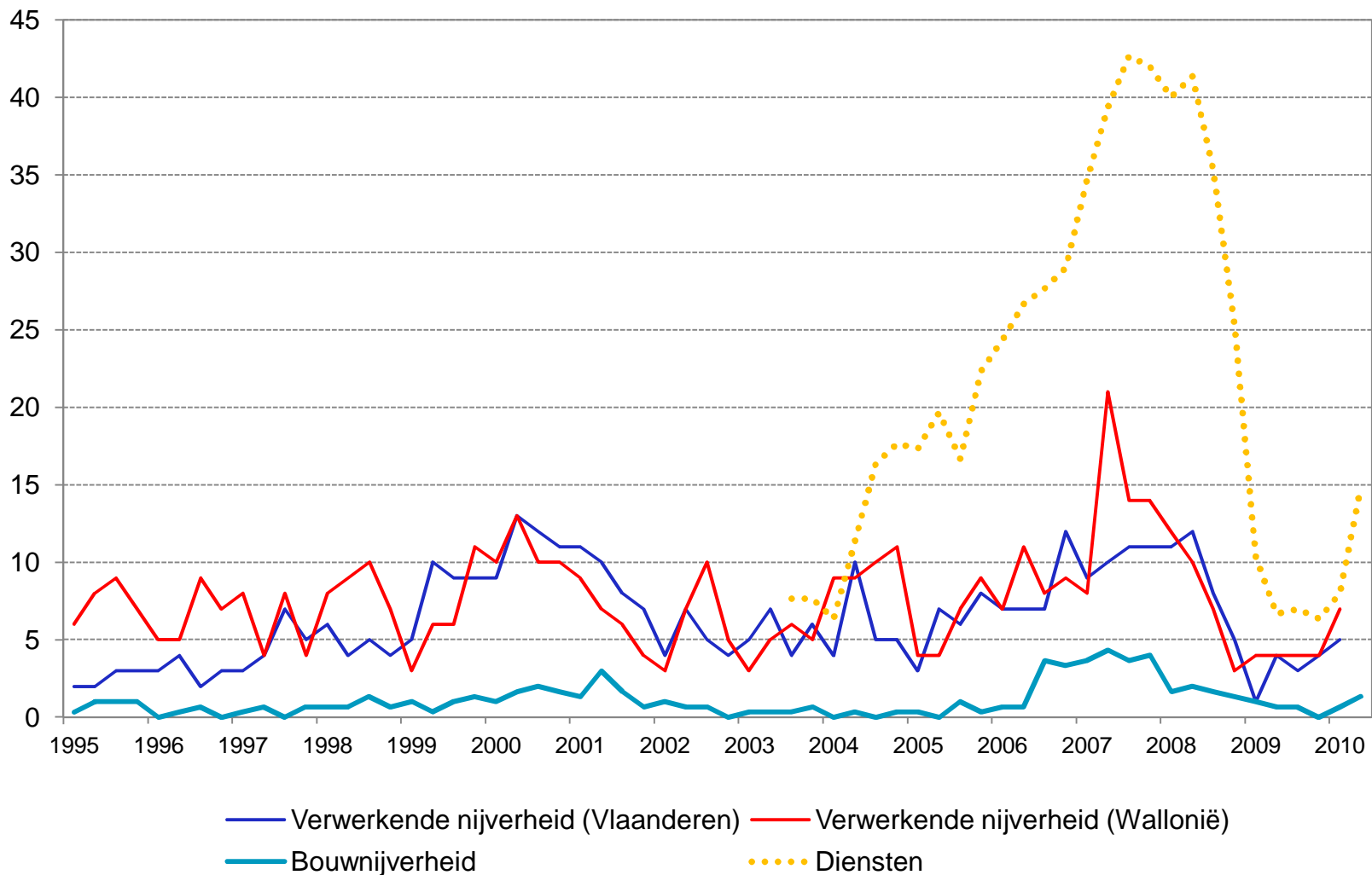
■ Ten hoogste lager secundair onderwijs

Bron: OESO.
¹ Duitsland, Nederland, Oostenrijk, Spanje, Zweden.

Belemmeringen voor de activiteit wegens een tekort aan geschoolde arbeidskrachten

(aandeel van de ondernemingen die verklaren deze moeilijkheden te ondervinden)¹

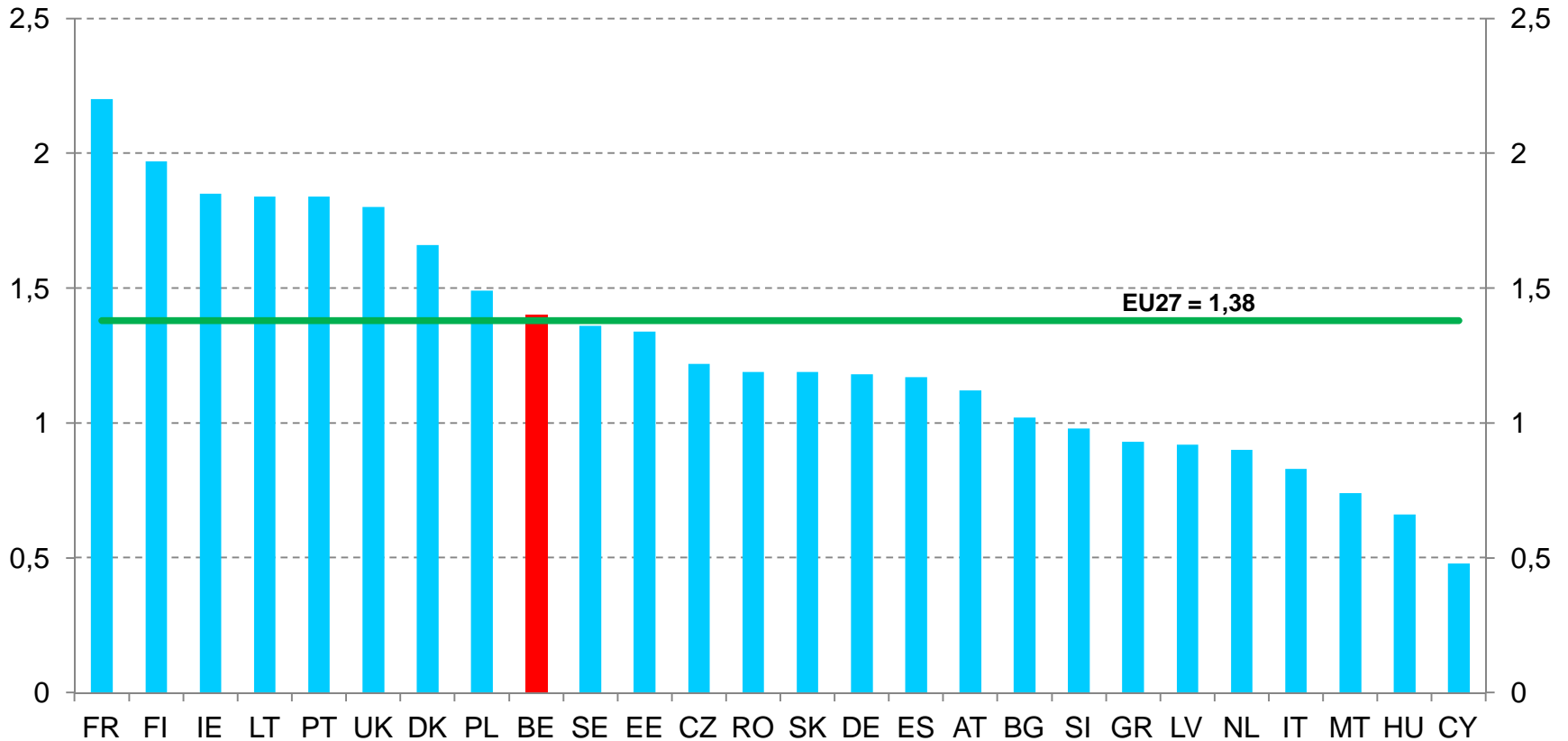
Bron : NBB.

¹ Gewogen aan de hand van de relatieve omvang van de ondernemingen, gemeten op basis van de omzet of de werkgelegenheid. Het betreft kwartaalgegevens.

Afgestudeerden hoger onderwijs in de wetenschappen en technologieën in 2007

(in procenten van de pas afgestudeerden bij de bevolking van 20 tot 29 jaar)

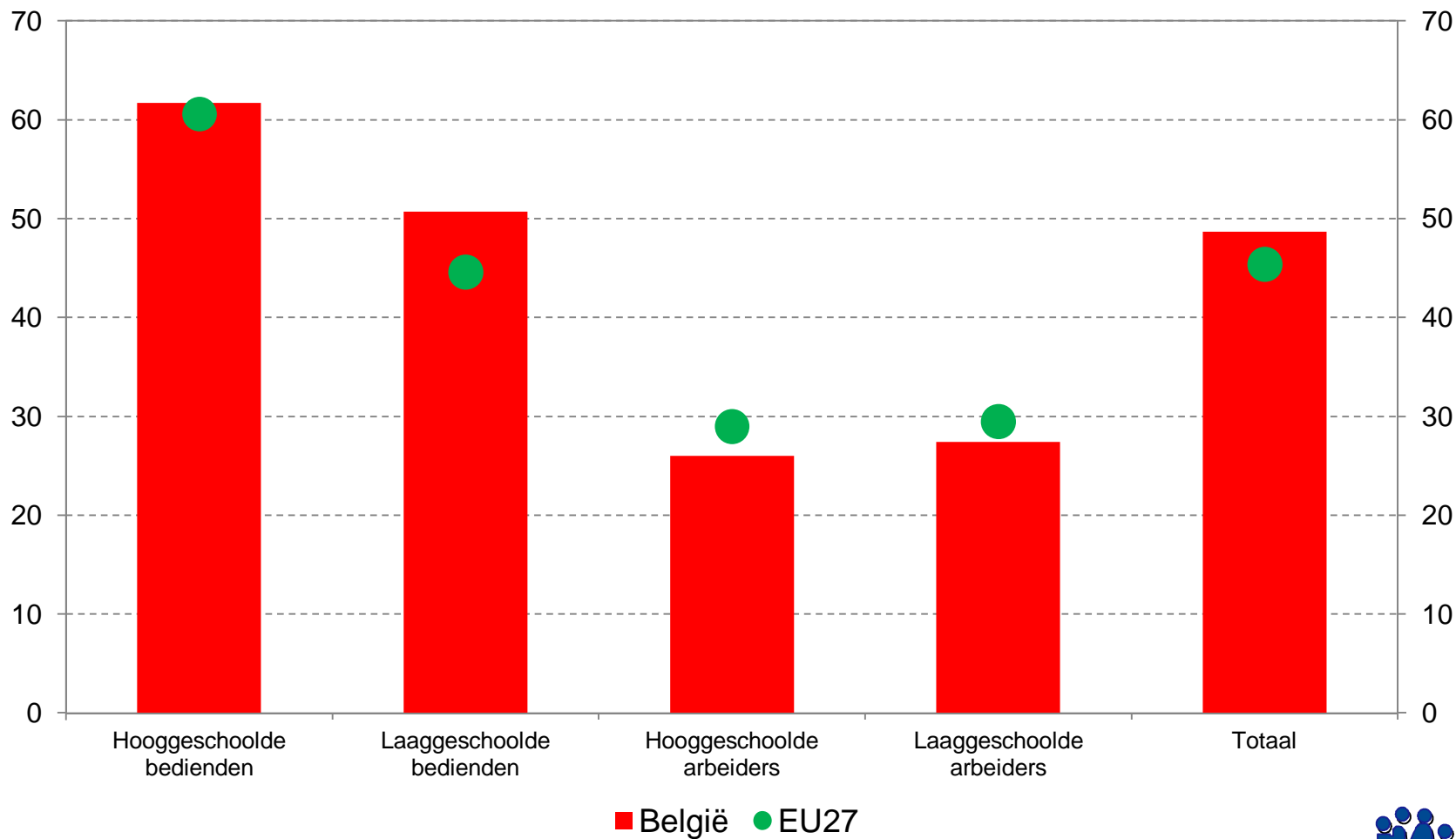

Bron: EC.

Deelname aan een formele of informele opleiding volgens beroepsstatuut in 2007

(in procenten van het overeenstemmende totaal)

Bron: EC.

Aanbevelingen

- new skills for new jobs
  - toekomstige behoeften in kaart brengen : prospectief observatorium van vakgebieden en competenties
  - basisopleiding : technische en wetenschappelijke opleidingen valoriseren en aanpassen, onderwijs in ecologie en duurzame ontwikkeling
  - continue opleiding : eco-opleidingen ontwikkelen en valideren

- overgang naar groene economie begeleiden
  - arbeidsrecht aanpassen om mutaties te vergemakkelijken
  - herstructurering sociaal begeleiden
  - afstemming van vraag en aanbod versterken (bemiddelingsdiensten)
  - complementair aanbod van kwalificaties door migratie mogelijk maken
  - waken over kwaliteit van nieuwe groene banen

